ความคาดหวังของประชากรในเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น

Population expectations in Nong Bua Lam Phu Municipality With the role of local higher education institutions

เกียรติศักดิ์ ชารีโคตร วิไล พลพวก ละดา ดอนหงษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคาดหวังของประชากรในเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ประชากรในเขตเทศบาล เมืองหนองบัวลำภู อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ปี 2560 จำนวน 392 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประมวลผล โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการศึกษา พบว่า

ความคาดหวังของประชากรต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.97, SD = 1.08) รายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ คือ ด้านคุณภาพบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ($\bar{X}$= 4.08, SD = 1.52) ด้านคณาจารย์ผู้สอน ($\bar{X}$ = 4.02, SD = 0.96) ด้านการจัดการศึกษา ($\bar{X}$= 4.00, SD = 0.95) ด้านการบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X}$=3.99, SD = 1.21) ด้านการให้บริการงานวิชาการแก่สังคม ($\bar{X}$= 3.95, SD = 0.98) ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X}$ =3.93, SD = 1.04) และด้านการวิจัย ($\bar{X}$ = 3.83, SD = 0.93)

คำสำคัญ: ความคาดหวัง บทบาทหน้าที่ อุดมศึกษา

Abstract

This research aims to study the expectations of the population. In Nong Bua Lam Phu Municipality. With the role Of local higher education institutions This research is a survey research. The sample group used is the population in Nong Bua Lam Phu municipality. Mueang Nong Bua Lamphu District Nong Bua Lam Phu province, year 2017, number 392 people. Tools used in Collecting data is a questionnaire and using a computer program to process The statistics used for data analysis were percentage, mean and standard deviation.The study indicated that Population expectations on roles and duties of local higher education institutions Overall, at a high level, the average value of 3.97 in each aspect was at a high level in all aspects. In order of quality, graduates who graduated with an average of 4.08, instructors, average 4.02, educational management, average 4.00,

organizational management average 3.99, academic services to society, average 3.95, cultural and cultural preservation average 3.93 and research value average 3.83

Keywords: expectation, role, function, higher education

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

การศึกษาคือเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนและสังคม โดยการศึกษาจะพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตามที่ต้องการ เพื่อให้คนเป็นปัจจัยในการพัฒนาสังคมต่อไป (อดุลย์ วังศรีคูณ, 2557) การจัดการศึกษาของประเทศในทุกระดับ ล้วนให้ความสำคัญกับคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษา โดยมุ่งหวังให้ผลผลิตคือนักเรียน นิสิต นักศึกษา เป็นผู้ที่มีศักยภาพ มีความรู้ความสามารถอย่างรอบด้าน ทั้งในเชิงวิชาการและในเชิงคุณธรรมจริยธรรม เพื่อออกไปเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ การอุดมศึกษา (Higher education) เป็นการจัดการศึกษาหลังมัธยมศึกษา (Postsecondary education) มุ่งพัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและความคิด เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการ ให้ผู้เรียนมีความรู้รอบรู้ลึก และชำนิชำนาญทั้งในด้านทฤษฎี ปฏิบัติ และมีจรรยาบรรณของวิชาชีพนั้นๆ เรนุมาศ มาอุ่น (2559) กล่าวว่า การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ไม่ใช่การศึกษาภาคบังคับ แต่เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนให้มีความสามารถเฉพาะทาง เป็นนักวิชาการขั้นสูงในสาขาวิชาที่ศึกษา ควบคู่ไปกับการพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยมุ่งหวังให้ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับนี้ สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง และนำองค์ความรู้ที่ได้นั้นไปพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

สถาบันอุดมศึกษาถือเป็นศูนย์กลางทางปัญญาของสังคม และเป็นแหล่งพัฒนาบุคลากรเพื่อเป็นผู้นำของสังคม เป็นสถาบันหลักเพื่อช่วยให้สังคมอยู่รอดได้ ภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วย การผลิตบัณฑิต (จัดการเรียนการสอน) การวิจัย (สร้างองค์ความรู้) การบริการทางวิชาการ (เป็นที่พึ่งของสังคม) และการทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม (รักษาเอกลักษณ์ของชาติ) (ทองอินทร์ วงศ์โสธร, ปราณี สังขะตะวรรธน์, 2556) โดยบทบาทสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา คือ การมีส่วนร่วมในกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม มีส่วนร่วมในชุมชน และใช้การวิจัยนำไปสู่นวัตกรรมใหม่ พัฒนางานวิชาการ เป็นฐานรองรับการสร้างสรรค์และนวัตกรรม และเป็นฮับ (Hub) ในการผลิตบัณฑิตที่มีความเป็นเลิศและมีคุณค่า สามารถใช้ความรู้ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และ สร้างพรมแดนความรู้ให้กว้างขวางออกไป โดยการแสวงหาความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้และนวัตกรรม จึงกล่าวได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาเป็น "ตัวนำการเปลี่ยนแปลง" (Change Agent) หรือ เป็นองค์กรขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงของสังคม ที่จะต้องดำเนินการตามบทบาทและความรับผิดชอบของการเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อที่จะนำประเทศไปสู่สังคมที่พึงปรารถนาในที่สุด

สถาบันอุดมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม โดยสภาพของสังคมจะเป็นข้อมูลที่เป็นการแสดงโอกาส (Opportunity) ที่จะเอื้อต่อการดำเนินงานของสถาบันให้ประสบผลสำเร็จ แต่ในขณะเดียวกันสภาพของสังคมก็อาจเป็นภัยคุกคาม (Threat) ที่บีบคั้นการดำเนินงานของสถาบันได้เช่นกัน โดยปกติทิศทางของการปฏิบัติภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา มักได้รับอิทธิพลของปัจจัยผลักดัน (Push factors) และปัจจัยฉุดดึง (Pull factors) โดยสภาพปัญหา ความจำเป็น และความต้องการของสังคม จะเป็นปัจจัยฉุดดึง ทิศทางการดำเนินงาน ในขณะที่สภาพความพร้อมของตัวสถาบันเอง จะเป็นปัจจัยผลักดันว่าสถาบันควรตอบสนองสังคมได้เพียงใด และควรธำรงรักษาปรัชญา ปณิธาน ความมุ่งมั่นของสถาบันไว้เพียงใด ดังเช่นความคาดหวังและสภาพปัญหา ความจำเป็น และความต้องการของสังคม ที่จะกระทบต่อภารกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏ สรุปได้ 5 ประการ คือ 1) สังคมต้องการทรัพยากรมนุษย์ที่จบการศึกษาระดับปริญญา ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ จำนวนมาก 2) ต้องการกำลังคนในสาขาวิทยาศาสตร์

เทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น 3) ต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาของท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นขุมทรัพย์ทางปัญญา ชี้นำการนำจุดแข็งของท้องถิ่นมาเป็นปัจจัยในการผลิต ยกระดับความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญของกำลังคนในสาขาที่จำเป็น และได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ผ่านกระบวนการวิจัยพัฒนา และได้รับบริการช่วยเหลือในการแก้ปัญหาของท้องถิ่น 4) การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนและการวิจัย ที่ก้าวไปสู่สากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย ที่ต้องส่งเสริมภูมิปัญญาไทยและรักษาศิลปวัฒธรรมไทย 5) สังคมต้องการ "สังคมคุณภาพ" นั่นคือ สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องกลั่นกรองการเลือกเปิดสาขาวิชาหรือการให้การฝึกอบรม ที่เน้นความรู้ ความสามารถและทักษะความเชี่ยวชาญ ที่ตรงกับความจำเป็น ขาดแคลนของท้องถิ่นในระยะยาว

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สถาบันจึงจำเป็นต้องรับรู้ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อสถาบัน จำเป็นต้องรับรู้ความต้องการ ความจำเป็น และสภาพการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อจะนำมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนดำเนินงาน ให้สนองตอบต่อสังคมตามพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา อันเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยได้ศึกษาความคาดหวังของประชากรในเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น โดยคาดหวังว่าผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นของจังหวัดหนองบัวลำภู ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชากรในเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ปี พ.ศ.2560 จำนวน 21,613 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ปี พ.ศ. 2560 จำนวน 392 คน ได้จากการคำนวณจากสูตรของทาโรยามาเน่ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2552) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ร้อยละ 5

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาจากทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของบุคคลที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งแบบสอบถามที่ได้เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วย 2 ส่วน คือส่วนที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และส่วนที่เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคาดหวังของบุคคลที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยแบ่งเป็น 7 ด้าน คือ ด้านการจัด

การศึกษา ด้านคุณภาพบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ด้านการวิจัย ด้านการบริหารจัดการองค์กร ด้านคณาจารย์ผู้สอน ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยและวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของบุคคลที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา

2. กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

3. สร้างแบบสอบถามที่มีเนื้อหาครอบคลุมตามนิยามศัพท์ และวัตถุประสงค์ของการวิจัย และตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Objective Congruence) นำผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของผู้ทรงคุณวุฒิ มาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตรคำนวณ ดำเนินการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับประชากรในเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ที่จะได้รับการบันทึกข้อมูลว่าจะไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการเก็บข้อมูล จำนวน 30 คน

5. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความคาดหวังของบุคคลที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟ่าของคอนบราค (Cronbach's alpha coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .890

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ไปเก็บข้อมูลกับประชากรในเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกเป็นชุมชนเขต 1 จำนวน 126 ชุด เขต 2 จำนวน 148 ชุด และเขต 3 จำนวน 126 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวนทั้งสิ้น 382 ชุด นำไปตรวจสอบความสมบูรณ์และลงรหัส พร้อมทั้งทำการวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐานทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D: Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาพบว่า ลักษณะประชากรผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 64.10 อยู่ในช่วงอายุ 20 - 29 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 33.80) รองลงมา คือ 30 - 39 ปี (ร้อยละ 18.10) การศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด (ร้อยละ 42.90) รองลงมาคือต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 29.10) มีอาชีพนักเรียนนักศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 32.20) รองลงมาคือพนักงานเอกชน (ร้อยละ 23.80) รายได้อยู่ในช่วงต่ำกว่า 10,000 บาท มากที่สุด (ร้อยละ 49.50) รองลงมาคือ 10,001 - 20,000 บาท (ร้อยละ 30.60) ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน ช่วง 5 - 10 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 32.50) รองลงมาคือ น้อยกว่า 5 ปี (ร้อยละ 29.10)

2. ความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชากรต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชากรต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.97, SD = 1.08) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ด้านคุณภาพบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ($\bar{X}$= 4.08, SD =

1.52) 2) ด้านคณาจารย์ผู้สอน ($\bar{X}$ = 4.02, SD = 0.96) 3) ด้านการจัดการศึกษา ($\bar{X}$= 4.00, SD = 0.95) 4) ด้านการบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X}$=3.99, SD = 1.21) 5) ด้านการให้บริการงานวิชาการแก่สังคม ($\bar{X}$ = 3.95, SD = 0.98) 6) ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X}$ =3.93, SD = 1.04) และ 7) ด้านการวิจัย ($\bar{X}$ = 3.83, SD = 0.93) โดยจำแนกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

2.1 ด้านคุณภาพบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชากร ต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นด้านคุณภาพบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.08, SD = 1.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ คือ มีวิจารณญาณและทักษะการวิจัย ($\bar{X}$ = 4.40, SD = 4.27) และมีความเป็นผู้นำ เป็นอิสระ และสร้างสรรค์ ($\bar{X}$ = 4.38, SD = 3.18) นอกนั้นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ มีความสามารถในการเรียบเรียงความรู้ ความคิดอย่างถูกต้อง กระชับชัดเจนและเป็นระเบียบ ($\bar{X}$ = 4.05, SD = .88) มีความรู้และทักษะในสาขาวิชาที่ศึกษา ($\bar{X}$ = 4.04, SD = 0.90) มีความสามารถในการสื่อสาร และผู้ที่สำเร็จการศึกษาได้รับการยอมรับ และเป็นที่ต้องการของหน่วยรัฐและเอกชน ($\bar{X}$ = 4.01, SD = 0.89) มีจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X}$ = 4.00, SD = 0.87) สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ได้อย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง ($\bar{X}$ = 3.93, SD = 0.89) คิดอย่างเป็นระบบมีเหตุผลและรู้จักประมวลผลจากข้อมูลที่มีหลักฐานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = 3.89, SD = 0.91)

2.2 ด้านคณาจารย์ผู้สอน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชากร ต่อบทบาทหน้าที่ ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นด้านคณาจารย์ผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.02 =, SD = 0.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ มีบุคลิกลักษณะ โลกทัศน์ และพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X}$ = 4.07, SD = 0.95) มีจิตวิญญาณของความเป็นครู ($\bar{X}$ = 4.05, SD = 1.04) มีความสามารถในการบริหารจัดการโครงการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ = 4.03, SD = 0.93) แสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง โดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และมีความสามารถในการเป็นที่ปรึกษาที่ดี ($\bar{X}$ = 4.02, SD = 0.92) ทั้งสองด้าน สามารถวิเคราะห์ คิดเชิงวิพากษ์ ให้ข้อคิดเห็น และชี้แนะแนวทางการเรียนได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.00, SD = 0.98) มีความรู้กว้างและลึกทั้งองค์ความรู้และแหล่งความรู้ทางวิชาการและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}$ = 3.92, SD = 0.96)

2.3 ด้านการจัดการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชากร ต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นด้านการจัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.99, SD = 0.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าหลักสูตรที่เปิดสอนสอดคล้องและคำนึงถึงความต้องการของท้องถิ่น ($\bar{X}$ = 4.14, SD = 0.92) มีการวางแผน ควบคุม กำกับ และประเมินผลการใช้หลักสูตร และมีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 4.09, SD = 0.90) หลักสูตรที่เปิดสอนเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ชุมชน และสังคม ค่าเฉลี่ย 4.06 หลักสูตรมีการประกันคุณภาพและมีมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.03, SD = 0.91) ใช้เครื่องมือด้านการประกันคุณภาพเป็นแนวทางในการบริหารจัดการงานวิชาการ ($\bar{X}$ = 4.01, SD = 1.01) เน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเพิ่มพูนทักษะการสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม ความอดทน และคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}$= 4.00, SD = 0.91) หลักสูตรที่เปิดสอนเป็นสาขาวิชาที่สถาบันมีความถนัด ($\bar{X}$= 3.99, SD = 0.88) มีการบูรณาการกิจกรรมนอกหลักสูตรและชีวิตจริงเข้ากับ

หลักสูตร ($\bar{X}$= 3.93, SD = 1.00) จัดการศึกษาโดยเน้นการฝึกการวิจัย เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ในระดับสูงในสาขาวิชาที่ศึกษา ($\bar{X}$ = 3.88, SD = 0.99) และจัดการศึกษาโดยเน้นรูปแบบ "สัมมนา" เพื่อให้ผู้เรียนรอบรู้อย่างเจาะจงและลงลึก ($\bar{X}$ = 3.78, SD = 0.96)

2.4 ด้านการบริหารจัดการองค์กร ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชากร ต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.99, SD = 1.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ มีโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ครอบคลุมและเพียงพอ ($\bar{X}$ = 4.24, SD = 2.99) ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ มีการปรับปรุงระเบียบข้อบังคับให้ทันสมัย ครบถ้วน เป็นหมวดหมู่ เพียงพอและเอื้อต่อการปฏิบัติ ($\bar{X}$ = 4.07, SD = 0.88) มีระบบการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ = 4.01, SD = 0.96) ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ และมุ่งเน้นให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 3.95, SD = 0.99) นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ($\bar{X}$ = 3.94, SD = 0.86) มีการปรับปรุงหน่วยงานภายในให้สอดคล้องกับภารกิจและเป็นไปตามสถานการณ์ ($\bar{X}$ = 3.92, SD = 1.07) ระบบการบริหารจัดการมีความคล่องตัว กระชับ และมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ = 3.91, SD = 0.98) และมีการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูล สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ = 3.85, SD = 0.93)

2.5 ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชากร ต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.95, SD = 0.98) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ ดังนี้ มีระบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาอื่น ทั้งในด้านการเรียน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X}$ = 4.10, SD = 0.94) มีการบริการทางวิชาการหลากหลายรูปแบบ ที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น ($\bar{X}$= 4.07, SD = 0.91) เผยแพร่องค์ความรู้จากผลการวิจัยแก่บุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถาบันอยู่เสมอๆ ($\bar{X}$ = 3.95, SD = 1.02) การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม เป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ = 3.85, SD = 1.04) และมีการสำรวจความต้องการของชุมชน ภาครัฐ เอกชน หรือหน่วยงานวิชาชีพ เพื่อประกอบการวางแผนการบริการทางวิชาการ ($\bar{X}$ = 3.78, SD = 1.02)

2.6 ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชากร ต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.93, SD = 1.08) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ ดังนี้ ร่วมกับชุมชนในการส่งเสริม การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่ประเพณีของชุมชน ($\bar{X}$ = 4.06, SD = 1.01) มีการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม กับการจัดการเรียนการสอน และกิจการนักศึกษา ($\bar{X}$= 4.04, SD = 0.95) มีส่วนร่วมดำเนินการอบรม เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น ($\bar{X}$ = 3.96, SD = 1.03) จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศ และองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{X}$ = 3.88, SD = 1.05) มีการเผยแพร่กิจกรรมหรือการบริการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมต่อสาธารณชน ($\bar{X}$ = 3.87, SD = 1.09) และเป็นศูนย์กลางและเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{X}$ = 3.78, SD = 1.10)

2.7 ด้านการวิจัย ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชากร ต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นด้านการวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.83, SD = 0.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ มีการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายและพันธมิตรความร่วมมือด้านการวิจัย ทั้งภาครัฐและเอกชน ($\bar{X}$ = 3.98, SD = 0.87) มีการเผยแพร่ผลการวิจัย และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ต่อชุมชนและสาธารณชน ($\bar{X}$= 3.86, SD = 0.91) ดำเนินการวิจัยเชิงรุกที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ($\bar{X}$ = 3.82, SD = 0.97) มีการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยทั้งภายในและภายนอกสถาบัน ($\bar{X}$= 3.80, SD = 0.91) มีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ = 3.78, SD = 0.96) และดำเนินการวิจัยในลักษณะบูรณาการวิชาการต่างๆ เข้าด้วยกัน ($\bar{X}$= 3.75, SD = 0.98)

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาความคาดหวังของประชากรในเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น ในภาพรวมประชาชนมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนมีความคิดว่าสถาบันอุดมศึกษา เป็นแหล่งรวม ผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญ เป็นแหล่งพัฒนาองค์ความรู้ ที่จะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสังคมได้ โดยมีความคาดหวังที่จะเห็นสถาบันอุดมศึกษา ดำเนินการตามภารกิจของสถาบันให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในส่วนของการจัดการเรียนการสอนหรือการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ การดำเนินการวิจัยเพื่อคิดค้นนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีต่างๆ การบริการทางวิชาการแก่สังคมที่สอดคล้องกับความต้องการ ตลอดจนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่นของสังคมที่ตั้งอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนงนภัทร รุ่งเนย (2555) ที่ว่าบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ถือเป็นภารกิจที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาในยุคปัจจุบัน สถาบันอุดมศึกษาต้องปรับกระบวนทัศน์ในการบริหาร โดยคำนึงถึงทิศทางในการพัฒนาของประเทศ เน้นการผลิตและพัฒนาบัณฑิตที่มีความรู้และคุณลักษณะที่เหมาะสมในการเป็นผู้นำสังคม รวมทั้งจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมงานด้านการสอน การวิจัย และการบริการทางวิชาการแก่สังคม โดยคำนึงถึงความสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพของผลผลิตทั้งในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยอาศัยความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย ซึ่งจะช่วยในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ส่งผลให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้ และเกิดการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

ความคาดหวังของประชากรในเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู ต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดการศึกษา

ผลการศึกษาความคาดหวังของประชากรในเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู ต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น ด้านการจัดการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าความคาดหวังของประชาชนอันดับแรก คือ หลักสูตรที่เปิดสอนสอดคล้องและคำนึงถึงความต้องการของท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะสถาบันอุดมศึกษาเป็นศูนย์กลางทางปัญญาของสังคม เป็นแหล่งพัฒนาบุคลากรเพื่อเป็นผู้นำของสังคม เป็นสถาบัน

หลักเพื่อช่วยให้สังคมอยู่รอด เป็นองค์กรขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังนั้น จุดมุ่งหมายของสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องเป็นไปอย่างสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคมชุมชนที่ตั้งของสถาบัน โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดหลักสูตรที่เปิดสอนให้สอดคล้อง และคำนึงถึงความต้องการของท้องถิ่นเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับเรณุมาศ มาอุ่น (2559) ที่เห็นว่าหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาแตกต่างจากหลักสูตรการศึกษาในระดับอื่น โดยจะเน้นการพัฒนาผู้เรียนและสร้างกำลังคน ที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ และมุ่งหวังให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ และนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสังคม และสอดคล้องกับสุขุม เฉลยทรัพย์ (2552) ที่เห็นว่าความจำเป็นของโลกาภิวัตน์เร่งเร้าทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวิจัยของมหาวิทยาลัย ให้เข้าสู่สากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย ที่ต้องส่งเสริมภูมิปัญญาไทยและรักษาศิลปวัฒนธรรมไทย

2. ด้านคุณภาพบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

ผลการศึกษาความคาดหวังของประชากรในเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู ต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น ด้านคุณภาพบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าความคาดหวังของประชาชนอันดับแรก คือ มีวิจารณญาณและทักษะการวิจัย ทั้งนี้เพราะการวิจัยเป็นการกระทำเพื่อค้นหาความจริงในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่กระทำด้วยพื้นฐานของปัญญา ความมุ่งหมายหลักในการทำวิจัยได้แก่การค้นพบ การแปลความหมาย และการพัฒนากรรมวิธีและระบบ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา จึงต้องเน้นให้นิสิต นักศึกษา มีทักษะและวิจารณญาณการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเรณุมาศ มาอุ่น (2559) ที่เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนในระดับอุ ดมศึกษาใช้รูปแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และวิธีสอนที่สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางวิธีหนึ่ง ได้แก่การสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย ซึ่งการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย เน้นให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง อันเป็นการจัดการเรียนการสอนเนื้อหาสาระของวิชา โดยใช้กระบวนการและทักษะการวิจัยมาเป็นวิธีสอน อันจะทำให้ผู้เรียนมีวิจารณญาณและทักษะทางการวิจัยในที่สุด

3. ด้านการวิจัย

ผลการศึกษาความคาดหวังของประชากรในเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู ต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น ด้านการวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าความคาดหวังของประชาชนอันดับแรก คือ มีการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายและพันธมิตรความร่วมมือด้านการวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้เพราะการวิจัยถือเป็นภารกิจหลักประการสำคัญประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา อันจะก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสังคมได้ โดยนอกจากการใช้กระบวนการวิจัยในการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะและวิจารณญาณทางการวิจัยแล้ว ความร่วมมือและการสร้างเครือการวิจัยทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชนก็นับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ทั้งสถาบัน บุคลากร ตลอดจนนิสิต นักศึกษาได้เพิ่มโลกทัศน์และมีทักษะการวิจัยที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับชูชาติ อารีจิตรานุสรณ์ (2549) ที่เห็นว่า การสร้างเครือข่ายการวิจัยเป็นการสนับสนุนการทำวิจัยที่เปิดกว้างสำหรับศาสตร์ทุกแขนง เพื่อสร้างงานวิจัยที่มีคุณค่าร่วมกัน ซึ่งเป็นทิศทางที่เหมาะสมของการวิจัยทั้งในปัจจุบันและอนาคต

4. ด้านการบริหารจัดการองค์กร

ผลการศึกษาความคาดหวังของประชากรในเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู ต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการองค์กรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าความคาดหวังของประชาชนอันดับแรก คือ มีโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ครอบคลุมและเพียงพอ ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันถือได้ว่าเป็นยุคแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของโลกในหลายๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมไปสู่ยุคสังคมความรู้ (Knowledge Society) การนำเทคโนโลยีมาใช้จะก่อให้เกิดการสื่อสารและการใช้ประโยชน์จากสารนิเทศได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น หากสถาบันอุดมศึกษาใดมีโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมและเพียงพอแล้ว ก็จะสามารถบริหารจัดการการจัดการศึกษาตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพัลลภ พิริยะสุรวงศ์ (2543) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษายุคของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้เปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้ใหม่ และเปลี่ยนแปลงความต้องการในการศึกษาในอนาคต โดยเทคโนโลยีสารสนเทศแบบใหม่เข้ามาแทนที่แบบเก่า แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้จะเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ ในสภาพแวดล้อมทางการศึกษาแบบใหม่ โดยเฉพาะในด้านการบริหาร การบริการ การพัฒนาการเรียนการสอน และการจัดการศึกษา

5. ด้านคณาจารย์ผู้สอน

ผลการศึกษาความคาดหวังของประชากรในเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู ต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น ด้านคณาจารย์ผู้สอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าความคาดหวังของประชาชนอันดับแรก คือ มี จิตวิญญาณความเป็นครู (มุ่งมั่นชี้แนะ อบรม สั่งสอน ถ่ายทอดความรู้ และชี้นำให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง) อันเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้เพราะอาจารย์ผู้สอนถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ให้คำปรึกษาแนะนำ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิต นักศึกษา ทั้งในฐานะผู้สอนและที่ปรึกษา โดยอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาควรมีบทบาทต่างๆ คือ บทบาทในฐานะนักวิชาการและนักวิจัยที่ทันสมัย บทบาทในฐานะผู้มีความพร้อมในการเป็นที่ปรึกษา บทบาทในฐานะผู้รอบรู้สาระและแหล่งข้อมูล บทบาทในฐานะผู้บริหารจัดการ บทบาทในฐานะนักประเมิน และบทบาทในฐานะผู้ร่วมงาน สอดคล้องกับเรณุมาศ มาอุ่น (2559) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนประการหนึ่ง คือ ลักษณะและวิธีการของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งได้แก่ บุคลิกภาพ คุณลักษณะ ประสบการณ์และคุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน รูปแบบและวิธีการสอน และวิธีการบริหารจัดการรายวิชา

6. การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

ผลการศึกษาความคาดหวังของประชากรในเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู ต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าความคาดหวังของประชาชนอันดับแรก คือ มีระบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาอื่น ทั้งในด้านการเรียน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ทั้งนี้เนื่องจากเครือข่ายการศึกษามีประโยชน์โดยตรงต่อการจัดการศึกษา ทั้งในด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เนื้อสาระ เทคนิค

วิธีการการจัดการเรียนรู้ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการวิจัยและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและชุมชน สอดคล้องกับมนต์ชัย เทียนทอง (2548) ที่กล่าวถึงนโยบายการจัดตั้งเครือข่ายการศึกษาแห่งชาติ EdNet: Education Network ไว้ว่า เพื่อใช้เป็นเครือข่ายสารสนเทศพื้นฐานในการเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาทุกระดับ ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย เพื่อส่งผ่านและเชื่อมต่อสารสนเทศระหว่างกันและกัน ให้เกิดเครือข่ายองค์ความรู้ที่ไร้พรมแดน ส่งผลให้เกิดความเสมอภาคในการจัดการศึกษา และก่อให้เกิดการขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

7. ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ผลการศึกษาความคาดหวังของประชากรในเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู ต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าความคาดหวังของประชาชนอันดับแรก คือ ร่วมกับชุมชนในการส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่ประเพณีของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้นถือเป็นภารกิจหลักประการหนึ่งของการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม การที่สถาบันจะดำรงอยู่รอดได้ย่อมเกิดจากความเข้าใจ ความผูกพัน และความร่วมมือระหว่างสถาบันกับสังคมท้องถิ่น ดังนั้น สถาบันจะต้องมีแผนงานในด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับสภาพสังคมและความต้องการจำเป็นในด้านนี้ ส่วนในด้านการจัดการเรียนการสอนสถาบันจะต้องสอดแทรกความตระหนักในคุณค่าของประเพณีและวัฒนธรรม อันดีงามของท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรัก หวงแหน และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นไว้สืบไป สอดคล้องกับสุขุม เฉลยทรัพย์ (2548) ที่ได้เสนอแนะไว้ว่า 1) มหาวิทยาลัยต้องดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามของการศึกษา 2) มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายหรือแนวทางในการทำนุบำรุงวัฒนธรรมอันดีงามของไทย ให้นิสิต นักศึกษาได้ปฏิบัติตาม และ 3) มหาวิทยาลัยควรมีกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้นิสิต นักศึกษา ได้เรียนรู้และมีความเข้าใจอันลึกซึ้ง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่าบทบาทหน้าที่ที่ประชาชนมีความคาดหวัง 2 ลำดับสุดท้ายคือ ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และด้านการวิจัย มีค่าเฉลี่ย 3.93 และ 3.87 ตามลำดับ ซึ่งชี้เห็นว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างยังไม่รับรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาเท่าที่ควร หรืออีกนัยหนึ่งก็คือสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้แสดงศักยภาพและปฏิบัติภารกิจทั้ง 2 ด้าน ให้ปรากฏอย่างชัดเจนต่อสังคมชุมชนเท่าที่ควรจะเป็น ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดยุทธศาสตร์และแนวปฏิบัติในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาที่ชัดเจน ทั้งด้านการวิจัยและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นไว้ในแผนพัฒนาทุกระยะ ตลอดจนควบคุม กำกับ การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเข้มข้น จริงจัง โดยอาจจัดให้มีเวทีการนำเสนอผลการวิจัยของสถาบันแก่สาธารณชนเป็นประจำทุกปี เน้นการใช้กระบวนการวิจัยในการจัดการเรียนการสอนอย่างกว้างขวางและจริงจัง ดำเนินการสำรวจข้อมูลพื้นฐานด้าน

ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างครอบคลุมและเป็นปัจจุบัน เข้าร่วมและหรือเป็นผู้นำในการดำเนินการอนุรักษ์ ฟื้นฟู เพื่อธำรงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เน้นให้มีการสอดแทรกการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นไว้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ในสาระที่เห็นเหมาะสม ด้วยวิธีการที่หลากหลายและสอดคล้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความคาดหวังที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา ของกลุ่มประชากรอื่นๆ เช่น ประชากรเฉพาะกลุ่มสาขาอาชีพ หรือประชากรทั้งจังหวัด

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา ตามความคิดเห็นของประชากรในท้องถิ่น

3. ควรศึกษาแนวทางความร่วมมือระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับสถาบันอุดมศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพสถาบัน

4. ควรศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมระหว่างสถาบันกับชุมชน ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

ชูชาติ อารีจิตรานุสรณ์. (2549). การสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนางานวิจัย. **วารสารเทคนิคการแพทย์และกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 , 43-45.

ทองอินทร์ วงศ์โสธร, ปราณี สังขะตะวรรธน์, "การอุดมศึกษา", **สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว** เล่มที่ 38 ปีที่ 8 (2556), 69-106

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2552). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: เอส อาร์ พริ้นติ้งแมสโปรดัส์ จำกัด.

นงนภัทร รุ่งเนย. (2555). อุดมศึกษากับการพัฒนาที่ยั่งยืน. **วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. ปีที่ 40 ฉบับที่ 1, 233-242.

พัลลภ พิริยะสุรวงศ์. (2543). เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาการศึกษา. **วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา**. ปีที่ 13 ฉบับที่ 34, 39-42.

มนต์ชัย เทียนทอง. (2548). **การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเครือข่ายการศึกษาแห่งชาติ.** สาขาศึกษาศาสตร, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เรณุมาศ มาอุ่น. (2559). การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ. **วารสารเทคโนโลยีภาคใต้**. ปีที่ 9
ฉบับที่ 2, 167-176.

สุขุม เฉลยทรัพย์. (2552). **ความคาดหวังของคนกรุงเทพฯต่อบทบาทหน้าที่ของมหาวิทยาลัย.** คณะครุศาสตร, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

อดุลย์ วังศรีคูณ. (2557). การศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21: ผลผลิตและแนวทางการพัฒนา. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม**. ปีที่ 8 ฉบับที่ 1, 1-17.